

Komentarji

pet milijard dolarjev letno za srečke!

Frank Kleinholz, newyorški komentator, je povedal pred kratkim, da Američani vsako leto porabijo za pet milijard dolarjev na loterijskih srečih iz tujezem. (Milijarda je ameriški "billion", ki znaša tisoč milijonov.)

Pet milijard! —

Združeni državah je loterija prepovedana s federalnim zakonom in vsako pošiljanje srečk po pošti je kaznjivo; prejetje srečk je tudi zločin, ki na tujem ozemlju je Američani raznih "skimov" zbiranja srečk, za katere se oblasti sploh ne zanimajo, ker ne morejo vse preprečiti. Jasno je, da je zakon, ki prepoveduje loterijo in pošto, namenjen za dobiček na srečo, ne pa za preprečitev loterije, od katere ni nobenega dobička. Loterija tuje dežele ogromno prinaša zaradi tega zakona.

Karavnost presenetljivo je, da v Ameriki letno pet milijard dolarjev za loterijske srečke, ampak omenjeni Kleinholz pravi, da je to resnica. Ameriki kar mrgoli agentov, ki prodajajo loterijske srečke v Irski — največ iz Irske v Ameriko, Anglijo, Francijo in druge države. Kako te srečke prodajajo, je uganka, to dejstvo je, da pridejo in najpogostejše na zvitost ameriške policije jih ne preprečuje. Srečke se prodajajo po dolar, v tujini pa po pet dolarjev. Sem pa tja kakšne zadane večji dobiček in to na stotine novih kupcev.

Loterija je že stara reč. Od nekdaj ljudje igrajo za nekaj, kar jim dobi dobo zastoj, odkar obstoj tega gospodarstva, ki daje denar na svetu, je v navadi! Vsi zakoni, pa naj bodo tako strogi, niso tega preprečili. Evropske vlade so že mnogo spoznale to človeško slabost in so loterijo podprale.

Ki bi ne dobile notranjih srečk, bi bile ogromne vsote za loterije. V Evropi se grade z loterijami javni zavodi; na primer na Nizozemskem razpisujejo dobičke, kadar se zgradi javno bolnišnico ali druge srečke v — Ameriko.

Omenjeni odvnetnik Kleinholz pravi, da je legaliziranje loterije v Ameriki. Tudi ta prepoved loterije se odpravi in pet milijard dolarjev, ki gredo letno v Ameriko, naj ostane v Ameriki. Namesto da Američani bi dobili denar na Irskem in v drugih državah, naj jih grade doma! Ker je loterija v Ameriki prepovedana, naj bi jo legalizirali ljudem, da bi stavili na nekaj in trošili denarja za srečke, naj trošijo do smrti!

Tem ozirom ima prav. Dokler je ekonomski sistem, ki daje Američanom priložnost, da dobi dobo zastoj in obogatijo na drugi — by hook or crook! — najbolje, da se ameriška vlada odloči, da se obravnava loterijo pri tem obratno, obenem se pa izbeži stroje, ki izvajajo protiloterijske zakone, ki ne bo nikdar preprečili.

Amerika je silno naivna. Z vso legalizacijo se drža roparskega sistema, ki vzgaja ljudi k sebičnim in individualnim grabežljivostim — in prisiliti jih boče k legalizaciji.

Na vseh koncih in krajih je na vseh koncih in krajih mater treh otrok v New Yorku.

29 let stara mati treh otrok, ki je bila v četrtletni eksperimentu na električnem stolu v jetnišnici Sing Sing. Par minut po tem, ko je bila zadela z električnim tokom, je bila v Samuelu Farrarju, ki je bila obojena na smrt zaradi umora moža Antona, ki se je polakomnila vsote denarja, za katero je bil mož zaslišan.

29 let stara mati treh otrok, ki je bila v četrtletni eksperimentu na električnem stolu v jetnišnici Sing Sing. Par minut po tem, ko je bila zadela z električnim tokom, je bila v Samuelu Farrarju, ki je bila obojena na smrt zaradi umora moža Antona, ki se je polakomnila vsote denarja, za katero je bil mož zaslišan.

OKLIC STAVKE V MELLONOVEM PODJETJU

Stavka je izbruhnila, ker je kompanija odklonila pogajanja z unijo. Ameriška delavska federacija podprla stavkarje

Pittsburgh, Pa., 11. avg. — Petnajst tisoč delavcev je danes zastavkalo v industriji aluminija, katero kontrolira Andrew W. Mellon, bivši tajnik zveznega zakladnega departmanta.

To stavko, katero se smatra za eno najbolj resnih v zadnjih tednih, je odobrila William Green, predsednik Ameriške delavske federacije. Takoj po oklicu stavke je pokrajinski vladni delavski odbor naznanil, da je pripravljen na sodelovanje z namenom, da se doseže zadovoljiva poravnava spora.

Stavka je naperjena samo proti Aluminum Company of America, ki ima nekakšen monopol nad to industrijo. Neodvisni koncerni v tej industriji, ki upošljujejo več tisoč delavcev, niso prizadeti v tej stavki.

Boris Shishkin, reprezentant Ameriške delavske federacije, je izjavil, da je bila stavka oklicana, ker je Mellonova kompanija odklanjala pogajanja in izjavila, da ne bo pod nobenim pogojem priznala unije.

Glavni stan Aluminum Company of America je v Pittsburghu, toda svoje tovarne ima tudi v East St. Louisu, New Kensingtonu, Arnoldu, Loganu, Ferryju, Massenu, N. Y., v Badenu, N. C. in Alcoa, Tenn.

Aluminum Workers' Council, organizacija, ki je včlanjena v Ameriški delavski federaciji, naglašja, da zastopa 90 odstotkov delavcev, upošlenih v industriji aluminija, dočim Mellonova družba to zanika.

Danes jutraj je prišlo do manjših praske med piketi in kompanijskimi uradniki, ki so bili na poti v tovarno. Neki delovodja je bil lahko ranjen, ko je skušal prodrati vrste stavkovne straže.

Nočejo prokle obsednega stanja v Minneapolisu

Federalno sodišče bo odločilo o legalnosti Olsonove akcije

Minneapolis, Minn., 11. avg. — Usoda Olsonove vojaške vlade v Minneapolisu je sedaj v rokah treh federalnih sodnikov. Sodniki John Sanborn, Gunnar H. Nordbye in Joseph W. Molmeaux so večeraj slišali argumente odvnetkov delodajalcev v zvezi s peticojo glede izdajanja začasne injunkcije, ki naj bi končala obsedno stanje, ki ga je razglasil guvernir Olson. To akcijo je Olson podvzel, da prepreči nemire v stavki voznikov tovornih avtov.

Odvetniki delodajalcev v peticiji naglašajo, da je Olson proglasil obsedno stanje, da tako prisili delodajalce na sprejetje načrta vladnih posredovalcev, o katerem pravijo, da je zanje nesprejemljiv.

Gouverner Olson, ki je tudi nastopil pred federalnim sodiščem, je dejal, da sta mu bili samo dve poti odprti, ko je kriza v stavki dosegla vrh. Civilnim avtoritetam bi lahko nudil vojaško pomoč ali pa razglasil obsedno stanje. Odločil se je za slednje sredstvo, ki se mu je zdelo bolj učinkovito. Guvernir je poudarjal, da njegova akcija temelji na garanciji državnih pravic v federalni ustavi in da federalno sodišče ne sme podeliti injunkcije delodajalcem.

nil v izjavi, v kateri je dejal, da vsa evidenca kaže, da je bila obsodba nasmrtna pravična in da morajo obojenci z življenjem plačati zločin, ki so ga storili.

Delavska vlada gradi nov London

V petih letih bodo izginili vsi slumski predeli. Anglički socialisti posnemajo dunajsko graditelje

London. — Kot posledica zadnjih občinskih volitev, pri katerih je dobila kontrolno mestne vlade delavska stranka, bo v prihodnjih petih letih London zgledeval dokaj lepše kot včeraj ali danes. Izginili bodo svetovno znani slumski predeli in preurejeni bo velik del mesta.

Po sprejetem stanovanjskem programu bo vlada v petih letih porušila vsa slaba stanovanja — 14,000 hiš — in zgradila moderna stanovanja za delavstvo. Londonska delavska vlada, ki je socialistična, bo posnemala dunajsko socialistično, ki so po vojni zgradili famozna delavska stanovanja za 60,000 družin. Umorjenji klerofašist Dollfuss jih je deloma sicer porušil s topovi in pobil stotine socialistov, ni pa ubil socialističnega Dunaja.

Njegov naslednik obeta postati socialistični London. Pri gradnji novih stanovanj delavska vlada upošteva tudi ekonomski in ne le socialni položaj revnega prebivalstva. Cenena stanovanja bo omogočila s subvencijo. Stališče socialistične vlade je naglasil predsednik stanovanjske in zdravstvene komisije Lewis Silkin v sledečih besedah:

"Londonsko ljudstvo nam je dalo večino, da napravimo konec slumom, kar bomo tudi storili. Ne denarna niti druga vprašanja nas ne bodo ustavila, dokler ne izgine zadnje slumsko stanovanje v Londonu."

Sprejeti načrt določa zgraditev parkov in promenad na južni strani reke Thames — v sedanjem slumskem okraju. Vlada namerava zgraditi tudi veliko tovarno za čiščenje odpadkov in druge umazanije, ki se steka v reko.

Načrt predvideva predelanje velikega dela mesta. Stanovanjske hiše ne bodo tako velike kakor so jih zgradili dunajski socialisti, delavska vlada je pa vsekar sigurna, da bodo ponos Londonu in predvsem delavskim masam.

Pogajanja za končanje stavke v Kohlerju

Chicago, 11. avg. — Federalni posredovalci so včeraj otvorili konferenco, katere cilj je končanje stavke v Kohlerju, Wis., ki je v bitki dne 27. julija pred Kohlerjevo tovarno zahtevala življenje dveh stavkarjev in več drugih je bilo ranjenih. Na včerajšnjem zaslišanju, ki se je vršilo v prostorih nove čikaške pošte, so nastopili reprezentantje kompanije, Henry L. Ohl, predsednik državne delavske federacije v Wisconsinu; Paul Smith, osebni zastopnik predsednika Ameriške delavske federacije, in reprezentantje unije Kohlerjevih delavcev.

Zastopniki stavkarjev so zahtevali minimalno plačo 65 centov na uro, maksimalni delovni teden 30 ur in priznanje unije. Te zahteve so reprezentantje Kohlerjeve kompanije odklonili. Trdili so, da unija Ameriške delavske federacije ne more govoriti v imenu delavcev, ki povečini spadajo v kompanijsko unijo. Pogajanja se bodo danes nadaljevala.

Vlada bo revidirala svojo agrarno politiko

Washington, D. C., 11. avg. — Zvezni poljedelski departmet je včeraj naznanil, da bo revidiral svojo agrarno politiko. Na milijone akrov zemlje, ki so ostali neobdelani to pomlad, ker je vlada skušala z zmanjšanjem produkcije pridelkov pognati cene navzgor, se bo prihodnje leto spet porabilo, da se zviša pridelke. Velika suša, ki je v tem letu znižala pridelek pšenice, košuje in drugih dobrin, je prisilila poljedelski departmet na revizijo agrarne politike.

AVSTRIJA IŠČE PODPORE PRI SOCIALISTIH

Pridobila bi jih rada za boj proti nacijem. Bivši socialistični župan Dunaja izpuščen iz ječe. — Obisk kancelarja Schuschnigga na Ogrskem

Dunaj. — Voditelji avstrijske socialistične stranke, katero je Dollfussova vlada razglasila za nelegalno, so se v petek sestali v Budovcah na Češkem z namenom, da razpravljajo o apelih nove avstrijske vlade, v katerih jim ponuja spravo. Na svoji konferenci bodo odločili, ali sprejmejo mirovne pogoje avstrijske vlade ali ne.

Medtem je vlada že napravila prvi korak, da pridobi socialiste na svojo stran. Karla Seitz, bivšega socialističnega župana, je izpustila iz ječe, v kateri se je nahajal od februarске revolte. Šest policijskih uradnikov je odvedlo Seitzu v sanatorij, ko je pristal, da bo tam na razpolago avtoritetam. On bi bil lahko dobil svobodo že pred tedni, ako bi hotel formalno priznati, da ni več dunajski župan. To je Seitz odklonil in tako je končno izvajal moralno zmago.

Kakšne mirovne pogoje je avstrijska vlada ponudila socialistom, v tem momentu še ni znano. Domneva se, da bodo vsi socialisti, ki so bili vrženi v ječo po februarjski revolti, izpuščeni. Vlada jih hoče vsekakor pridobiti za boj proti Hitlerjevemu, v katerih vidi največje sovražnike neodvisnosti Avstrije.

Budapešta. — Dr. Kurt Schuschnigg, avstrijski kancelar, je v petek z letalom došel v Segedin, drugo največje ogrsko mesto. Spremljala sta ga njegova žena in tajnik.

O konferenci med njim in zastopniki ogrske vlade se širijo senzacionalne govorice. Domneva se, da se bo na tej konferenci razpravljalo o restavriranju Habsburžanov, kar pa oficijelni diplomatski krogi zanikajo. Pravijo, da je naravno, ako novi voditelj Avstrije najprej uradno obišče ogrskega premierja, ki se je izkazal za velikega prijatelja Avstrije.

Roosevelt odredil podražavljenje srebra

Vse srebro se mora izročiti federalni blagajni v teku 90 dni. Nekateri vidijo v tej akciji izboljšanje ekonomske situacije

Washington, D. C. — Predsednik Roosevelt je 9. t. m. odredil, da se vse srebro s tem dnem postalo vladna last. V teku 90 dni ga morajo ljudje, ki ga lastujejo, izročiti federalni zakladnici. Za vsako unčo srebra bo vlada plačala 50,01 centa.

Senator Thomas, demokrat iz Oklahome, in več drugih, ki so bili aktivni v kampanji za podražavljenje srebra, vidijo v predsednikovi akciji novo dobo prosperitete.

Sodi se, da zaloga srebra, ki bo prišla v federalno blagajno, predstavlja od sto do dvesto milijonov unč. Zakladni departmet bo potem izdal bankovce v sorazmerju povečane srebrne zaloge in na ta način bo prišlo več denarja v obtok.

Inflacija je naslednji logični korak Rooseveltove administracije. Da se ta akcija pričakuje, kaže večje aktivnosti na ameriških trgih, ki so dobile močan zamah, ko je Roosevelt odredil podražavljenje srebra.

Openšapar izgubil blaginjo orla

Washington. — NRA je vzela povelje orla L. Greif & Co., ki obratuje oblačilne tovarne v Baltimoru in v nekaterih drugih mestih na jugovzhodu in je notorična izkoriščevalka delavcev.

Nova stavka v avtni industriji

V Detroitu so zastavkali izdelovalci modelov, ki zahtevajo več plače

Detroit. — (FP) — Komaj je avtna industrija stopila na prago nove sezone, že jo je pozdravila stavka — znamenje večjega delavskega nepokoja, ko se delo zopecte obnovi.

Zastavkali so izdelovalci lesenih in kovinskih modelov (patternmakers), ki zahtevajo 16% zvišanje plač. Zaenkrat so prizadele le neodvisne tovarne, ki delajo za velike avtne družbe. Če ne pride do nagle poravnave spora, obeta unija raztegniti stavko tudi na avtne tovarne kot take.

Izdelovalci modelov so prednja straža, ki je ob nastopu nove sezone, oziroma bližanju iste poklicana prva na delo. Za njimi pridejo ključavničarji (toolmakers), ki so v Detroitu organizirani večinoma v Mechanics Educational Society.

In čeprav ni med obema unijama nobenih organskih vezi, stavkarji vsekakor računajo na kooperacijo organiziranih ključavničarjev, če bi družbe hotele obratovati s skobi. Ta glas je dosegel že tudi ključavničarje, med katerimi je dobil dober odmev. Med njimi se širi sentiment, da ne bodo hoteli delati s "črnimi", po skebih izdelanih modelih.

Vlada uposli brezposelne v Washingtonu

V načrtu ima tri tovarne in farmo za reliefne "klijente"

Washington. — (FP) — Komisarij Distrikta Kolumbije so se oprijeli načrta "samopomoči" v zvezi s okirbo brezposelnih. Naznanili so, da bo vlada zveznega distrikta ustanovila več tovarni in eno ali več farm kot del reliefnega programa.

Komisija ima v načrtu obratovanje treh tovarni — za obleko, konzerve in pohištvo. V teh tovarnah bo uposila "reliefne klijente" izmed 20,000 oseb, ki so na pomožni listi v Washingtonu. Vsi izdelki teh tovarni bodo šli za brezposelne, ki so odvisni od vladne pomoči. V teh tovarnah bodo delali izključno za pomožne postaje in ne za trg.

Komisija bo pričela tudi s poljedelstvom. V Marylandu ali Virginiji namerava najeti ali pa kupiti večji kos zemlje ali farmo, kamor bo poslala brezposelne Washingtončane. Na tej farmi ali farmah bodo pridelovali sočivo in sadje za konzerviranje v vladni tovarni.

Zvezna reliefna administracija je v ta namen komisiji dovolila \$50,000. "Precedent" za to aplikacijo je ustvarila državna reliefna administracija v Texasu, ki z zvezno pomočjo obratuje 19 tovarni za konzerviranje sočiva in drugih jestvin. Za obratovanje tega reliefnega podjetja zveznega distrikta bo ustanovljena posebna korporacija.

Nekaj sličnega, dasi na veliko širši podlagi obljublja izvesti tudi Upton Sinclair v Californiji, ki kandidira za guvernerja na demokratski listi. Pred par leti je bil ta program "samopomoči" popularen tudi med brezposelnimi v nekaterih krajih zapadnih držav. V Tacomi in par drugih mestih Washingtona so ga nekaj časa v neki meri tudi izvajali, ampak je vse skupaj skrahalo.

Nekateri učenjaki socialnih problemov so mnenja, da je pod kapitalizmom to edini izdatnejši program za reševanje velike brezposelnosti. Upton Sinclair sicer meni, da bo z realiziranjem tega programa izpodkopal kapitalizem in ga pahnil na smetišče zgodovine. To naziranje je vsekakor utopično.

Nobenega dvoma pa ni, da je te vrste reliefni program s socialnega in tudi s kapitalističnega vidika bolj priporočljiv kakor sedanji reliefni sistem ali dola.

AMNESTIJA POLITIČNIH JETNIKOV V NEMČIJI

Pričakuje se, da bo na tisoče jetnikov izpuščenih iz ječ in koncentracijskih taborišč. — Razpust legije avstrijskih nacijev

Berlin, 11. avg. — Hitlerjeva mirovna politika, ki jo je začel izvajati kot predsednik in kancelar Nemčije po smrti Hindenburga, se izraža v proklamaciji splošne amnestije in v razpustitvi legije avstrijskih nacijev, ki so pobegnili iz Avstrije na Bavarsko.

Amnestija, ki bo odprla vrata jetnišnic in koncentracijskih taborišč več tisočim jetnikom, se smatra za dobro potezo. Hitler upa, da bodo izpuščeni jetniki pokazali svojo hvalečnost s tem, da bodo drli na voliča dne 19. avgusta in odobrili njegovo fuzijo uradov kancelarja in predsednika.

Očividno je, da bodo izpuščeni iz ječ in taborišč le tisti, ki so bili poslani tja zaradi manjših prestopkov proti Hitlerjevemu režimu. Amnestija ne vključuje tistih, ki so v ječah na obtožbo veleizdajstva in špionaže. V ta razred spadata Ernst Thaelmann in Ernst Torgler ter več drugih komunistov. Amnestija velja le za osebe, ki so bile obtožene in poslane v zapore pred smrtjo predsednika Hindenburga, dne 2. avgusta.

Razpust legije je ustvaril precej razburjenja v Monakovem, ker pomeni, da avstrijski Hitlerjevci ne bodo več prejemali plače iz nacističnega fonda. Takoj po razglasu razpusta so člani legije odrgli svoje uniforme in se preoblekli v civilne obleke ter izjavili, da so pripravljeni na vrnitev v Avstrijo.

Vse kaže, da je Avstrija prišla Hitlerja na razpust legije. Ze pred nekaj dnevi je namreč naznanila, da ne bo sprejela Papena, Hitlerjevega posebnega poslanika, ako ne razpusti legije. To se je sedaj zgodilo in Avstrija je s tem dobila nekakšno zadoščenje.

V Avstriji se boje nove nacistične revolte

Vlada konsolidira svoje sile, da potlači možni upor

Dunaj, 11. avg. — Da obstoji možnost novega nacističnega puča, potrjuje včerajšnja izjava kneza Starhemberga, avstrijskega podkancelarja in voditelja hajmvera, privatne fašistične armade.

Na sestanku s poročevalci iznozemskoga tiska je Starhemberg izjavil, da se voditelji neuspelne nacistične revolte, katere cilj je bil strmoglavljenje avstrijske vlade, in v kateri je bil kancelar Dollfuss umorjen, pripravljajo na nov puč. Priznal je tudi, da je borba proti nacijem težka, ker se njihovi voditelji nahajajo zunaj države in imajo oporo v Hitlerjevi Nemčiji.

Po njegovi izjavi je Avstrija dobro pripravljena, da zatre novo revolto. Njene vojne sile so bile pojačane z združitvijo hajmvera in katoliških "šturmarjev."

Uposlitev brezposelnih, ki so sposobni za delo, v reliefnih tovarnah in na farmah v svrhu produkciranja za njih lastne potrebe je popolnoma v skladu s programom "novih dealerjev". Ameriški kapitalizem se bo moral tega tudi poslužiti, če bo hotel "reševati" brezposelnost v večjem in zadostnejšem obsegu. Tudi kompetentna delavska vlada bi bila prisiljena se oprijeti tega programa, dokler bi ne izvedla socializacije industrije.

PROSVETA

THE ENLIGHTENMENT
GLASILO IN LASTNINA SLOVENSKE
NARODNE PODPORNE JEDNOTE

Organ of and published by the Slovene
National Benefit Society

Narodnina: za Zadrugo drzave (izven Chi-
caga) in Kanado \$6.00 na leto, \$3.00 na pol
leta, \$1.50 za tretjo leto, za Chicago in Cincin-
ti \$7.50 na leto, \$3.75 za pol leta; za ino-
strane \$6.00.

Subscription rates for the United States
(except Chicago) and Canada \$6.00 per year,
Chicago and Cincin \$7.50 per year, foreign
countries \$6.00 per year.

Cene oglasov po dogovoru — Rokopisi ne se
vracajo.

Advertising rates on agreement. — Manu-
scripts will not be returned.

Naslov za vse, kar ima stik s listom:

PROSVETA

2657-59 So. Lawrence Ave., Chicago, Illinois.

MEMBER OF THE FEDERATED PRESS

138

Datum v sklopu, na primer (July 21,
1934), poleg vsega imena na naslovu po-
meni, da vam je s tem datumom potekla
narodnina. Ponovite jo pravočasno, da se
vam list ne utavi.

Domač drobiž

Obiski razstave

Chicago. — Čikaško razstavo
in urad SNPJ so obiskali: Mar-
tin Panian, Mary Panian, Virgi-
nia, Minn.; mr. in mrs. John Grahek
in Matt Grahek, Chisholm,
Minn.; mr. in mrs. Fred Grahek,
West Allis, Wis.

Novi grobovi

Cleveland. — V bolnišnici je
umrla Margaret Zimmerman,
roj. Mlakar, stara 59 let in čla-
nica društva št. 450 SNPJ. Do-
ma je bila iz vasi Raven Vrt pri
Ljubljani, odkoder je prišla v
Ameriko pred 33 leti. Tu zapu-
šča moža, tri sinove, dva brata,
v starem kraju pa dve sestrice. —
Dalje je umrla Frank Pintar, star
56 let. Tu zapušča soprogo, hčer,
tri pastorkice in sestro.

Brooklyn, N. Y. — Umrl je
L. Rozman, doma iz Mrave pri
Novem selu na Dolenjskem. Po-
brala ga je jetika v starosti 58
let. Zapušča ženo, dve hčeri in
enega sina.

Sheboygan, Wis. — Po trite-
denski bolezni je umrl v St. Ni-
cholas bolnišnici Frank Kotnik,
star 67 let. Zapušča soprogo,
pet sinov, eno hčer in enega brata.

Samomor

Milwaukee. — V svojem stan-
ovanju se je ustrelil Frank Bunde-
l, star 58 let in doma iz trža-
ške okolice. Kaj ga je pognalo
v smrt, ni znano, domneva pa
se, da je izvršil obupni čin v hi-
pni duševni zmedenosti. Bil je
večkrat bolan in zadnje čase
stalno potr. Bil je član društva
št. 16 SNPJ. Tu zapušča sopro-
go, v Chicagu pa sina Johna.

Brezposelni zahtevajo delo, ne
relifa

Columbus, O. — "Relifa nam
je že dovolj: dajte nam delo!"
je bila glavna zahteva prve let-
ne konvencije Narodne lige brez-
poselnih, vršča se v tem mestu.
Konvencije se je udeležilo 450
delegatov. V vodstvu te lige so
mustejevcji.

Konvencija je sprejela resolu-
cije proti fašizmu in imperia-
lističnim vojnam; podprla je Lun-
deenov zakonski osnutek za brez-
poselnost in socialno zavarova-
nje ter se izrekla za ustano-
vitev "delavske republike, ker
pod kapitalizmom ne more biti
več upanja, da bi milijoni brez-
poselnih še kdaj dobili delo ob
poštenih plačah."

Stavka v Pekinu končana

Pekin, Ill. — Stavka pri A-
merican Distilling Co., ki lastu-
je eno največjih podjetij v peo-
rijskem distriktu, je bila konča-
na v četrtek opolnoči in pričaku-
je se, da se bo vseh 1100 delav-
cev, ki so bili prizadeti v stavki,
vrnilo na delo.

Pred nekaj dnevi je stavka
priklopila do vrhunca, ko so se
spopadli stavkarji in stavkoka-
zi. V bitki je bilo okrog dvanajst
oseb ranjenih, nekateri resno.

Komisija potegnila odjemalce

Boston. — Odjemalci v 38 me-
stih, katere zalaga Boston Edi-
son družba z elektriko, so se ma-
lo časa veselili nad "redukcijo"
cen za pol centa pri kilovatu in
uri. Državna javnopravna komi-
sija, ki "regulira" trust, je
slednjemu namreč dovolila, da
mu radi znižanja cen ne bo tre-
ba več dajati odjemalcem proste
žarnice. Vsi tedaj bomo mesečni
račun pod "redukcijo" prej ne-
koliko višji ko nižji.

Glasovi iz nasebin

Zanimive beleške iz raznih krajev

Vseslovansko slavje in skupnost
Farrell-Sharon, Pa. — V tu-
kajšnji Shennango Valley so
Slovani ustanovili "Vseslovansko
zvezo", katere namen je, da
si vse slovanske narodnosti po-
dajo roko ter podpirajo ena dru-
go v težkih časih krize, obenem
pa, da preneha vsako hujskanje
naroda proti narodu.

Dosedaj so vsako leto prireja-
le posamezne narodnosti svoje
dneve, kjer so same sebe prosla-
vijale kot "edini narod, ki je spo-
soben vsega." Pri tem je bilo
vedno precej hujskanja. Slova-
ki so sovražili Slovence, ki niso
bili njih verskega prepričanja,
Hrvati so hujskali proti Srbom,
Srbi so sovražili zopet druge.
Ta sovražnost se je že tako utr-
dil med nami, da je bilo vsako
skupno delo nemogoče. Medtem,
ko so se slovanske narodnosti
blatile med seboj, so nas posamez-
ni viražili še drugi narodi, ki so se
dobro zavedali kaj pomeni narod-
no sovrašstvo med Slovani sami-
mi.

Saksoni, Nemci, Italijani so se
organizirali skupno (mednarod-
no) ter v vseh slučajih, poseb-
no še ob volitvah, pomagajo e-
den drugemu in so samo oni bi-
li izvoljeni v vse tukajšnje ura-
de. Slovani so se pa kavsali med
seboj, zato niso dobili nobene
važne pozicije, medtem pa dru-
gi sedijo pri polni skledi, kljub
temu, da je v tukajšnjem okraju
40% slovanskih volilcev, v me-
stu Farrell samem pa 60%. Ker
ni bilo solidarnosti, nismo ni-
kdar dosegli drugega kot breč,
katere smo po vsej pravici za-
služili radi našega narodnega so-
vrašstva.

Nekateri zavedni možje so vi-
deli kam vodi ta razdor med Slo-
vani, zato se je že leta in leta
poskušalo, da bi se ustanovila
vseslovanska zveza v tukaj-
šnjem okraju. Videli smo, da
smo samo davkoplačevalci, da bi
pa dobili za naše ljudi kako de-
lo, tega se pa ni dalo nikakor.
Vsak izvoljeni je moral služiti
tisti skupini, ki ga je izvolila,
za nas pa, ki smo se kavsali
med seboj, ni bilo prostora ni-
kjer.

Videli smo, koliko je naših
slovanskih mladeničev in mla-
denk, ki so absolvirali vse višje
šole, ki so se usposobili za vsa-
kovrstne poklice, pa ni zanje ni-
kjer mesta, da bi si služili svoj
kruh. Edino, kar jim preostaja,
je še tukajšnja Carnegiejeva
tovarna in Tin Mill. Ljudem,
ki so vse žrtvovali, da so svoje
otroke poslali na višje šole, ne
koristi to prav nič.

Zavedamo se, da je ameriška
politična mašina tako grdo na-
mazana s političnim grafted, da
je težko priti do kakšnega po-
sla, ker je povsod politični vpliv
prvi, prej ko vsa zmožnost in i-
zobrazba; to sploh ne pride v
postav.

Naj navedem en primer. Ko
so Slovani prosili podpore pri
mestu ali okraju, ako so kaj do-
bili, so bili zadnji, ako so pa
prosili za delo pri občini ali o-
kraju, ga sploh ni bilo, to pa za-
to, ker se niso pokazali, da so tu-
di politično močni. Ko so tukaj
premenjali po zadnjih predsed-
niških volitvah poštarja, je bilo
več prošelj tudi od ljudi slovan-
skega pokolenja. Delo je dobil
Italijan.

Ko so postavili tukaj držav-
ne prodajalnice za likerje, ni ni-
ti en Slovan dobil delo, ampak
Italijani. Ko je bilo nekaj dr-
žavnih služb v Harrisburgu na
razpolago, jih je okrog 15 iz tu-
kajšnjega okraja dobilo državno
delo, ali bili so povsem Italijani
in Nemci, na Slovence se niti do-
mislili niso, čeprav so prosili
tudi oni za delo. Dali so popol-
noma pravilne kvalifikacije, pa
jim je bilo odklonjeno. Zakaj?
Italijani in Nemci nastopajo ob
volitvah skupno; za kogar oni
glasujejo, je tudi izvoljen. Oni
imajo "enotno fronto". Pravijo:
"Tebo bomo dali tukaj, onega
drugega tja, ti boš tam. Ali
glej, ko te bomo vprašali, da bo-
mo tudi vselej uslišani, ako ne,
potem ni treba hoditi pri drugih
volitvah pred nas." Tako delajo,
to je tista politična korupcija, ki
sega že celo v tovarne, ker se
tudi tam da e' po tistih po-
litičnih bossih, ki kontrolirajo
volilce po mestih in okrajih.

Namen Slovenske zveze ni, da
bi gojili kakšno narodnostno so-
vrašstvo do drugih narodnosti,

ampak nočemo več, da bi nas
kontrolirali kakšni politični bos-
si ali da bi bili še dalje "uploči v
puščavi". Mi se moramo zediniti
in si podati vsi roke ter ob vo-
litvah skupno nastopiti, ako ho-
čemo, da kaj dosežemo.

Mesto Farrell bi bilo lahko v
rokah Slovanov, okraj pa tudi
vsaj 50% naš. Tako bi lahko
gledali, da bi dobili kakšne bolj-
še službe kot pa samo v tovarni.
Ako tega nismo dosegli sedaj,
je naša krivda, ker ni bilo vse-
slovanske vzajemnosti.

Vseslovansko zvezo so odobrili
slednji klubi: Slovaški dom,
Poljski dom, Slovenski dom, Ru-
ski dom, Srbski dom, Hrvaški
dom, hrvatsko levo krilo, Ukra-
jinci in karpatski Rusnjaki, Če-
hi in Bolgari.

Prva skupna slovanska pro-
slava se bo praznovala dne 19.
avgusta v tukajšnjem mestnem
parku. Vsi člani posameznih
klubov naj se zberejo ob 1:30
pred svojimi domovi ali klubi;
skupno zbirališče bo pred Slova-
škim delavskim domom, nakar
se vrši parada po mestu in v
park, kjer bo spored in govori,
potem pa prosta zabava. Čisti
dobiček se bo porabil za slučaj,
da imamo Slovani sposobnega
moža, da se ga izvoli na odgo-
vorno mesto. Pomagalo se bo tu-
di sirotam, ki so prišle ob vse,
tudi ob delo vsled današnje ko-
rumpirane politike. Namen je
tudi, da se bo ob volitvah v me-
stne in okrajne urade zbiralo
ljudi iz delavskih vrst, ki so spo-
sobni ter pošteni. Gledalo se bo
tudi, da se vsem tistim špe-
kulantom, ki so prodajali naše
glasove ob volitvah onim, ki so
jim plačali, denar pa v svoj žep
utaknili — da se jim odločno pre-
pove taka kupčija.

Kandidat za posamezne ura-
de, mestne ali okrajne, se bo
zbiralo pri posameznih klubih, ki
bodo pod strogim zvezinim nad-
zorstvom. Ne bo se gledalo kak-
šnega političnega prepričanja je,
samo da je sposoben in pošten.
Za takega se bo zveza zavezala,
da mu bo pomagala do zmage in
dela. (Nekateri se boje, da je tu
"rdeča zarota".) Sovražniki so
že začeli metati ljudstvo pesek
v oči, češ, da je to boljše izve-
zemo. Ako je to boljše izveze, bom prvi
pri njem. Ampak vsaka stvar i-
ma svoje meje, tako je tudi slo-
vanski narod spregledal, ako ho-
če kaj doseči, da mora biti orga-
niziran in skupno nastopiti proti
politični korupciji.

Nekateri že sedaj govorijo:
"Kaj pa, ako boste vi prišli k o-
krajnim ali mestnim koritom, a-
li boste vi pometali vse ven in
svoje ljudi notri zrinili?" Ne,
in še enkrat ne. Vsak, ki je po-
šten in zmožen, ki ima pošteno
mero za vse, naj ostane. Tisti,
ki so pa samo zato noter, da
služijo korupciji, se bodo morali
pa odstraniti. Zavedna pravila
bodo izdelana in predložena vsa-
kemu posameznemu klubu v o-
dobritev. O tem bom poročal po-
zneje.

Socialisti in komunisti so odo-
brili to zvezo pod pogojem, da se
ne bo delalo razlike med kandi-
dati ene ali druge stranke, da se
bo podpiralo vse. Tako bo mo-
ralo biti, ako hočemo, da bo e-
notna fronta. Torej, ne pozabi-
te, da v nedeljo, dne 19. avgu-
sta, je "Slovanski dan". Pridite
vsi — otroci, žene in možje.
Slovenci se zbiramo v Sloven-
skem domu ob 12:30. Na svi-
denje!

Frank Kramar.

Brezbriznost delavstva. — Kon-
ferenca in zbor JSZ

Cleveland, O. — Človek! Stu-
diraš, premišljuješ. In ponovno
študiraš in premišljuješ, pa nika-
kor ne moreš priti do zaključka,
kakšnega sredstva se bi poslu-
žil, da bi masi delavstva dopove-
dal, da bi te razumela enkrat za
vselej; če hoče sama sebi dobro,
se mora organizirati, moralno in
finančno podpirati samo svojo
delavsko stranko.

Delavstvu se je nešteto krat le-
to za letom prepovedovalo, da de-
mokraski in republikanski
stranka ga ne bo ščitila, ker
sta obe kapitalistični; obe stoji-
ta na tem, da se ohrani da-
našnji družabni sistem, ki slo-
ni na izkoriščanju delavskega
ljudstva. Leto za letom se de-
lavska masa premetuje pod noge,
enkrat k republikancem, drugič k
demokratom. In celo ta kronična
kriza, ki se vleče že skoro pet
let, jih je malo spametovala. De-
lavska stranka nikakor ne beleži
tistega porastka v članstvu, ne
na shodih in prireditvah v taki
meri, da bi že danes lahko rekli:
"V bližnji bodočnosti se bo ka-
pitalistična stavba razsula in mi
delavci smo pripravljeni in tudi
dovolj močni, da na razvalinah
gradimo pošteno socialistično
družbo."

Kaj je vzrok, da je večina de-
lavstva brezbrizna za svoj la-
stni obstoj? Morda čaka na de-
magoga kot je Hitler in drugi
fašistični diktatorji, ki ji bo dal
kamenja namesto kruha, kon-
centracijska taborišča v nado-
mestilo za svobodo, kroglo v gla-
vo v nadomestilo demokracije
itd.

Delavci in delavke! Enajsta
ura bije, skrajni čas je, da se
odločite v pristop v razredno-
zavedno delavsko organizacijo!
Podpirajte samo to, kar vam ve-
leva delavska dolžnost, ker bo
koristilo vam in vašemu razre-
du. Vsi se pridružite organizi-
ranim delavcem in pomagajte vr-
šiti proti nasprotnikom neizpro-
sen boj.

V nedeljo, 12. avgusta, se je
vršila konferenca soc. klubov in
društev, spadajočih k Prosvetni
matiei JSZ. Konferenčno zboro-
vanje je bilo posebno važno že
zaradi tega, ker se je vršilo par-
tednov pred zborom Jugoslovans-
ke socialistične zveze in Pro-
svetne matice.

Kongres se bo vršil 1.-2.-3.
septembra v Clevelandu v S. D.
domu na Waterloo rd. V doti-
čnih dneh se bo vršilo več prire-
ditvev delavskega značaja in upa-
ti je, da bo delavski napredni
element iz Clevelanda in okolice
sodeloval pri vseh. Nahajamo se
pred splošno aktivnostjo za brez-
poselnostno zavarovanje. Treba
bo razmotrivati, kako pridobiti
vsa jugoslovanska društva v dr-
žavi Ohio za aktivno sodelovan-
je. — Louis Zorko.

(Pripomba ured.: — Gornji do-
pis je bil prepozno dostavljen za
pravočasno priobčitev.)

Iz Minnesote v Cleveland

Chisholm, Minn. — Bilo je
sredi julija. Takrat se je nam-
reč moj sin vrnil iz mesteca
Virginia in me povabil, naj
grem z njim na svetovno raz-
stavo in dalje v Cleveland. Ni-
sem dolgo premišljal. Odločil
sem se, da grem, ker mi je za-
trajeval, da mi na potovanju ne
bo dolgčas. Pred oči so mi sto-
pili mnogi prijatelji in znanci v
Clevelandu in drugod, na vroči-
no pa niti pomislil nisem, da si
je bilo sredi julija, kajti pri nas
v Minnesoti je itak ni. Če nas

pa obišče, ni huda in ponoči nas
nikdar ne nadleguje.

Odpeljala sva se. Ko sva do-
spela v Minneapolis, sva čitala
v listih, da pritiska povsem sred-
njem zapadu silna vročina, ki
je ubila že več sto ljudi. Take
vročine ne pomnijo. Tudi v Min-
neapolisu je bilo vroče. Preno-
čila sva pri mojem najmlajšem
sinu, ki pohaja medicinsko šolo.
Vročina ni odnehala niti ponoči.

Naslednje jutro sva pognala
najin voz proti Chicagu in še
isti dan proti večeru sva dospela
v Chicago in se ustavila pred
17 nadstropnim hotelom YMCA,
v katerem sva prenočila. Na-
slednje jutro sva se napolila na
obisk k rojakom. Posetila sva
glavni stan SNPJ, ki nam ga je
razkazal br. Cainkar. Slovenci
smo lahko ponosni na to poslop-
je, iz katerega se razpošilja red-
no poduk rojakom širom Ame-
rike, kar je pač hvalevredno.
Vprašal sem po mojih znaneih,
Franku Zaitzu in Charlieju Po-
gorelu, ki pa ju žal ni bilo do-
ma; oba sta se mudila na poto-
vanju.

Naslednje tri dni najinega
bivanja v vele mestu Chicago
sva posvetila "večini" časa sve-
tovni razstavi. Videli sva mno-
go zanimivega. Časopisi so po-
ročali o silni vročini in njenih
žrtvah. Res je vladala huda
vročina. Ko sva šla v neko gla-
dališče, se je neki precej rejen
moški pred menoj zgrudil na
tla in umrl od vročine. Tiste
dni je samo v Chicagu umrlo na
posledicah vročine nad sto ljudi.

Cetrti dan zjutraj sva se od-
peljala proti Clevelandu, naji-
nemu končnemu cilju. Vročina
je kar naprej pritiskala. Zejo
sva si gasila z ledeno vodo, kar
pa se ni izkazalo baš dobro.
Precej sem se prehladil na gr-
lo, tako da skoro nisem več mo-
gel pravilno govoriti.

Pot v Cleveland iz Chicaga je
precej dolga. Ko sva prišla v
Cleveland, sva se ustavila pri
Tonetu Terbovcu, a ga žal ni bi-
lo doma. Več let sem si ga želel
videti, in sedaj taka smola. Po-
vedali so mi, da je odšel v Min-
nesoto. Potem sva si ogledala
veliki Slovenski narodni dom,
novo cerkev in druge zanimivo-
sti. Sestal sem se z mnogimi
prijatelji in znanci, ki jih nisem
videl že 25 in več let. Nastala
sva se pri Johnu Petriču.

Sveda niva pozabila na Col-
linwood, kjer sva obiskala mno-
go rojakov, ki so nam postregli
z vsemi dobrotami, zakar se naj-
iskrenejše zahvaljujemo vsem
skupaj. Medtem pa je čas naglo
potekal, nakar sva se poslovila
od prijaznih ljudi in se odpra-
vila nazaj proti Minnesoti.

John Arko.

Malo pojasnila

Sygan, Pa. — V dopisu od tu-
kaj, ki je bil priobčen v Prosveti
dne 31. julija, je bilo napačno
poročano, da je bilo dne 22. ju-
lija društvo Bratstvo št. 6 SN-
PJ zastopano na konferenci fe-
deracije klubov JSZ in društev
Prosvetne matice. Pravilno se bi
moralo glasiti, da je bilo imeno-
vano društvo zastopano na seji
federacije SNPJ v Moon Runu,
Pa. Dalje je bilo tudi napačno
poročano, da se bo veselica soc.
kluba št. 13 JSZ vršila v dvorani
društva Bratoljub. Pravilno
bi se moralo glasiti, da se bo ve-
selica vršila v dvorani društva
Bratstvo št. 6 SNPJ. Prva na-
paka je bila narejena v rokopisu,
druga pa v uredništvu. Prizade-
ti naj oprostijo.

Veselični odbor.

Zadruga v Angliji ran-
kljub opoziciji

Reakcija se trese pred mo-
gibanjem, ki šteje sedem
jonov članov. V zadrugi
260,000 delavcev

London. — Reakcionarno
pisje je po več mesecih vi-
šne kampanje proti zadrugi
gibanju v Angliji moralo
gibanju v Angliji moralo
pisje lorda Beaverbrook
lorda Rothermera, angleške
arsta.

Beaverbrook je angli-
zadrugi gibanju na
vojno že leta 1930 in 1931
je kampanja zgrešila svoj
je za par let suspendiral
novil zopet v pričetku tega
Letos se mu je pridružil
Rothermere. Dan za dne
njuni časopisi mlitli po za-
njih podjetjih in hujskali
lament, privatni biznis in-
nost proti temu gibanju
predstavlja gospodarsko
kracijo v Angliji.

Reakcionarno časopisje
sego povsem drugačen
kakor je pričakovalo. Njih
panja je zadrugam v resni-
maga. V Liverpoolu je vs-
den pristopilo 300 novih o-
promet se je zvišal pa za
Londonska zadruga poroča
zadnjih 17 tednih se je p-
v naših trgovinah zvišal
084,540." Slično tudi v
krajih.

Angleško zadrugo giba-
orjak. Ni mu kos ne kri-
napadi reakcije. In ta orj-
ste iz leta na leto. V 1200
nih zvezah je organizi-
skoraj sedem milijonov
garjev, ki z družinami
predstavljajo nad eno t-
prebivalstva.

Letni promet vseh zad-
podjetij v Angliji znaša
poldrugo milijardo dolarov
njih dela 260,000 delavcev,
služijo na leto približno
760,000. Njih delovne ra-
so unijske.

Zadrugo gibanje je v
tisto, kar so veržne trgo-
Ameriki. Ima največje
pekarne in mlekarne; na
banke in tovarne za mlo-
največji pridelovalec in ra-
valeb čaja na svetu. Ob-
tudi mnogo drugih pod-
življenjske potrebe. N-
valne zadruga so največja
podjetja v Angliji.

Vse to je odgovorno, da
časopisna magnata Roth-
in Beaverbrook proglas-
"nevarnost". Zadrugo g-
sta s tem le opozorila, da
čelo posvečati še več pa-
sku in politiki. Po vojni
druge aktivno udeležujejo
litični kampanji pod o-
delavske stranke.

Vladni načrt za od-
državnih bank

Vsled opozicije v država-
čejo, da bi bila oblast na
kami izključno v vlad-
kah, bo administracija
la svoj program polago

Washington, D. C. —
program, čigar cilj je ust-
tev močnega narodnega
in odprava državnih ban-
kmalu sestavljen, se glase-
čila iz vladnih krogov.

Ti krogi se zavedajo,
načrt naletel na opozicijo
žavah, ki so proti temu,
vlada izvajala izključno k-
lo nad finančnimi instituc-
zato bodo uvajali načrt
ma.

Prvi korak bo podelitev
terih privilegijev bankam,
bodo pridružile federalno
temu, kar pomeni, da bo-
rale vse državne banke
hati s poslovanjem ali pa
stati del tega sistema.

Neka grupa v adminis-
je za to, da se naloži visoki
ke na obratovanje dr-
bank in se jih tako prisili
pitulacijo, dočim druga
meni, da bi moral kongres
jeti dodatek k ustavi, ki
federalni vlad popolno ko-
nad bankami.

Gotovo je že sedaj, da
administracija — močne po-
nike v njeni kampanji za
tralizirano bančno kontrol-
Ali ste naročili na de-
"Prosveto"? Podpirajte svo-

Stavkolomci v Kohlerjevih tovarnah blizu Sheboygana, Wis., se skušajo zabavati v tovarni,
kjer so zaprti ko jetniki, kajti piketi so odločni, da jih prisilijo na predajo.

Vesti iz Jugoslavije

(Izvirna poročila iz Jugoslavije.)

Oblija in zažiga... ... 26. julija ...

V vsej dolgi polemiki v tej aferi menda niti enkrat ni padla beseda o tem pogoju! Zdaj si jo je "Slovenec" v 14 dneh menda izmislil, ali pa je poiskal kakšen stavek-nasvet iz dopisa v klerikalnem slovenskem ameriškem tisku.

Zanimiva trditve pa je, da so Cankarjev kip naročili socialisti. Tukajšnjim bralcem ameriško-slovenskega tiska je prišla ta trditev zdaj prvič pred oči. Vemo in znamo je, da je kip naročil poseben odbor, ki mu je predsednik ali kaj katoliški gromovnik Grdina. Znamo nam je, da s tistim parkom v Clevelandu niso imeli socialisti nikoli nobenega opravka.

Toda "Slovenec" pozna jezuitske metode, pa je kratkoma vse clevelandске rodoljube vseh barv proglasil za socialiste ter jih "obdožil", da so Cankarjev kip naročili oni.

In še nekaj zabeležimo: V tem svojem odgovoru pravi "Slovenec" da je Cankar "konec svojega življenja tudi živel in pisal kot katoličan in umrl kot katoličan". To trditve ponavljajo že od Cankarjeve smrti. Da jo je treba tako stalno ponavljati, dokazuje, da sami niso dovolj trdno prepričani o tem.

Ponesrečeni planinec podlegel. — Mladi dimnikarski pomočnik Anton Zidar iz Ljubljane, ki se je 22. julija težko ponesrečil na Ratitovcu, je v ljubljanski bolnišnici poškodbam podlegel.

Požar pri Semiču. — V Praprotnu pri Semiču je 22. julija okrog polnoči začel goreti pod posestnika Novaka. Razen njega je pogorela shramba za žito, pogorelo je mnogo gospodarskega orodja ter krme. Žrtve požara bi kmalu postali tudi trije Novakovi sinovi, ki so spali na podu ter so se zadnji hip rešili skozi plamen. Prihitele so gasilci iz Semiča, Gradca in Krvavškega vrha s svojimi brigadami ter preprečili širjenje požara na stanovanjsko hišo in sosedna poslopja. Novak ima škode blizu 80,000 Din, a je ravno pred kratkim odpovedal zavarovalnico ter ne bo torej prejel nobene zavarovalnine.

Zavozil v oje. — V nedeljo 22. julija zjutraj se je peljal viničarski sin Franc Lesak iz Prešike v Ljutomer k maši. Dirjal je s kolesom ter ni opazil, da mu pelje nasproti kmečki voz. Voz sploh ni opazil ali pa se je za hip ozrl — zavozil je s kolesom naravnost v voz ter ga je oje sunilo v trebuh. Lesjak se je takoj zgrudil v omedlevalo in kljub pomoči kmetov in zdravnika čez pol ure podlegel najbrže notranji izkrvavitvi.

Samomor. — V Framu pri Mariboru si je pogнал kroglo v glavo posestnik Pavel Turner ter obelžal mrtve. Vzrok neznan.

Čikaška razstava: Profesionalni plesalci v tekmi.

je vožnje opremljena z radio aparatom. Prvih šestnajst dni je imela monotono vožnjo. Ko pa je minila zemlja Larsa Christensena, so začeli pomorščaki dvigati glave, ko so primerjali zemljevid z morjem. Dežele cesarja Viljema niso uzrli nikjer.

Kapitan je dal povelje, naj ladja previdno krene proti jugu. Spustili so grezilo v vodo in glej, tam, kjer je prej štrlela iz vode dežela cesarja Viljema, je pokazalo grezilo 2000 m globočine. Shackleton-Shelf se je silno skrčilo. Na kraju, kjer je bil še pred petnajstimi leti otok, so izmerili globino 3600 m, predgorje se je spremenilo v nekaj zalivov in obrežje sosedne dežele kraljice Mary je kazalo ogromne vrzeli. Položaj je bil čisto drugačen, kakor so ga napovedovali zemljevidi.

Polarni raziskovalec A. Jacheln, ki je bil med posadko "Thorsavna", se ni mogel temu naučiti. Dejal je, da morajo zemljevidi imeti velike napake — ali pa so se stvari tako temeljito spremenile, da izginja ves antarktični kontinent.

Učenci si zastavljajo vprašanje, če je Antarktida vobče kdaj obstojala kot celina. Ali pa je Little America morda samo kopica skalnih drobcov na Oceanu? Mogoče pa je tudi, da se antarktično ledovje topi?

NAJVEČJI PODVODNI PREDOR

Otvoritev Merseyevega predora: nov triumf moderne tehnike

Angleški kralj je v navzočnosti kraljice Mary otvoril predor, ki veže pod reko Mersey mesti Liverpool in Birkenhead. Ta predor je doslej največji podvodni cestni predor na svetu in meri v dolžino 3 km. Širok je 15 m in lahko obvlada promet 4150 avtomobilov dnevno.

Zgraditev predora je bila zelo težka, inženirji so morali obvladati ogromne težave. Pri gradbenih delih je bilo zaposlenih 2000 delavcev skozi celih devet let. Stroški so dosegli 8 milijonov funtov. Največje preglavice je delalo inženirjem blato, ki je neprestano vdiral v predor ter so ga morali sproti črpati iz podzemlja. Kamenja in blata so spravili iz podzemlja na površino 1,200,000 ton.

Predor obstoji iz ogromne betonske cevi, ki je znotraj prevlečena s črnim steklom. Betonska cev tehta 350,000 ton ter je opremljena z najmodernejšimi ventilatorji, signalnimi napravami itd.

Angleški kralj in kraljica sta se peljala pri otvoritvi predora najprvo skozi "betonsko cev", nato pa sta podaljšala vožnjo na 40 km dolgi avtomobilski cesti, ki drži iz Liverpoola v Manchester. Ves čas so suverena pozdravljale množice ljudstva.

Snažna in čista koža

Ideal vsakogar bi morala biti snažna in čista koža. Zlasti velja to za ženske. In kako lahko se da to doseči, da se moramo naravnost čuditi, zakaj negovanje kože zanemarjamo. Danes vemo, da ne zadostuje za dosego lepe kože samo zunanja skrb, temveč da more le oni imeti čisto kožo, kojega presnova je v redu. Sploh ima prehrana odločilno vlogo pri kakovosti kože. Opozoriti moramo, da mastna hrana ne učinkuje ugodno, da pa sadja nikoli ne more biti dosti; sadje je najboljši zaščitnik lepe kože. Tudi pečeno sadje zelo dobro vpliva.

Seveda pa tudi zunanje negovanje ne smemo zanemariti, posebno še, če delamo v zaprašenih prostorih. Prah se kar hitro zaje v kožo in prične tam svoje razdiralno delovanje. Temeljiteje ko očistimo kožo prahu, tem več veselja bomo imeli nad njo. Hitro staranje kože na obrazu ima prav pogosto svoj vzrok v tej nesnažnosti, ki se je včasih niti ne zavedamo. Poskusimo enkrat! Odrnimo si obraz z vato, ki smo jo napojili z obrazno vodo, pa se bomo kar ustrašili, kako je koža še umazana; in smo mislili, da smo se temeljito osnažili.

Če so se napravili v koži ogrci, jih nikar ne iztiskajmo z nohti; kajti pogosto nastane tam grda rdečina, ki le polagoma izgine, če se sploh zaraste. Mnogo boljše je parna kopel, ki si jo lahko pripravimo sami. Napolnimo lonec z vročo vodo, nagnimo se z obrazom čez lonec in zakrijmo glavo in lonec z ruto, da paroj ujamemo. Para pa ne sme biti tako vroča, da žge, kajti sicer dobimo v obraz rdeče lise, ki njegovi lepoti nikakor niso v korist. Kopel naj traja pet do deset minut, tako dolgo, da se začnemo v obrazu potiti. Nato si obraz previdno obrišemo z vato ali z mehko otiračo. Navadno izginejo ogrci že po eni sami taki kopeli; če pa ne, moramo kopel čez par dni ponoviti. Po kopeli si obraz dobro splaknemo z mrzlo vodo in si ga previdno odrgnemo z vato, namočeno z obrazno vodo. Nato si odrgnemo obraz še enkrat, in sicer z neprevč masno kremo, ki jo vdelamo v kožo s prsti. Kopel vzemimo najboljše preden gremo spat; kajti ni dobro, če gremo takoj po kopeli na prosto ali v kakšen mrzel prostor. Sicer se pa gibljimo kolikor mogoče na svežem zraku. Najmanj dveurni dnevni sprehod je najboljši in najcenejši zaščitnik in izboljševalec kože.

Včasih se napravi v ustnih kotih grd izpuščaj, ki je zmeraj znak pomanjkljive prebave. Proti temu imamo kaj preprosto sredstvo: pomočimo si ustne kote parkrat na dan s kafirnimi spiranom, pa je dobro; najbolje je, če se pomočimo že tedaj, ko se tvorba prične in se izpuščaj še ni razvil.

Dr. O. Bartling piše o negovanju kože med drugim sledeče: Štiri sovražnike ima vsaka ženska in jim je napovedala hud boj; to so ogrci, izpuščaji, tolnos in velike kožne luknjice. Vsi štirje so istega izvora, nastopijo s puberteto, se pojavijo največ med 40. in 50. letom in potem polagoma zopet izginejo. Narava je hotela, da nastopijo ti kožni sovražniki najraji tam, kjer jih najmanj maramo, na obrazu. Vsak naj sam poskusi, kaj mu najbolj prija in naj se opremi z velikansko količino potrpežljivosti. Važno je, da očistimo kožo vsak dan od mastnih izločitev lojnih žlez, pri čemer pa kože ne smemo preveč

raztolščiti in izsušiti. Vsakdo naj si pri tem poišče zlato srednjo pč. Če imamo toliko kože v obrazu, se umijemo enkrat na dan — ne večkrat! — z vodo in milom; voda naj bo vroča. Za svetlikajočo se in rdečo nosove imamo posebne kreme. Obraz si moramo dnevno temeljito izčistiti in odstraniti z njega prah in kožno mast, ki sta najboljše zaščitniške bakterij. Pri tem nam dobro služi tudi lahko-alkoholna obrazna voda.

Vsakdanje negovanje obraza in sploh kože zahteva veliko potrpežljivosti, a je neobhodno potrebno in najboljše preprečnje ogrcev in izpuščajev. Skrb za redno prebavo, za dijetlo (sadje, zelenjavo, rženi kruh), bodi na zraku, goji zmerno lahke sportne panoge! Pa ti bo koža čista in snažna! — Zdravje.

Gospodinjam vsakdanji odmor!

Izračunili so, kako ogromno število korakov napravi gospodinja na dan, kolikokrat mora steti sem, kolikokrat tja; postali so pozorni, kako mučno in požrtvovalno je njeno delo v službi družine. Nekaterim gospodinjam to delo izborna prija, nekaterim pa ne posebno ter se kmalu utrudijo, izgledajo stare in ovenele. O teh bomo govorili, o teh, kojih oči so postale trudne iz brez svita. Pogledajo se v ogledalo in se vprašajo: "Ali sem to res jaz?" Čas je, da misli gospodinja tudi malo nase.

Kje je napaka? V prvi vrsti je najbrž gospodinja, ki je samo gospodinja in nič drugega, premalo misli na sebe samo in na svojo zunanost. Pri ženski, ki je v poklicnem življenju, je to čisto drugače; ona mora gledati na svojo zunanost, če se hoče v svojem poklicu vzdržati. A tudi gospodinja ima svoj poklic, in še zelo vzvišen, in tudi ona naj bi bila taka, da prenese kritiko. In kako to najbolje doseže? Tako, da si od časa do časa privoščijo nekoliko odmor. Če pride pri delu trenutek, ko začnejo postajati trudna, tedaj naj delo prekinje in naj se nekoliko odpočije. Sede naj morda oknu, dene naj roke v naročje in naj gleda ven v zelenje, kar je za odpočitek posebno prikladno. Ali pa naj leže na divan, naj da pod nogo blazino, da so nekoliko vzvišene, naj zapre oči in naj nekaj časa nič ne misli. S polnim mirom naj uživa počitek, naj nikar ne misli, da mora še to ali ono narediti, temveč naj si reče: Moj počitek sem si pošteno zaslužila, sem sama svoj gospod, sedaj se bom odpčila in s tem svoje moči za novo delo okrepila. Zaenkrat pa sploh nič ne mislim!

Takšni odmori so neobhodno potrebni zlasti tedaj, če ima gospodinja naporen dan za seboj in če hoče zvečer še kam iti. Malo veselja imaš, če moraš takoj po delu iti na zabavo. Telo in duh potrebujejo vmesnega oddiha, v katerem postane gospodinja iz delovnega človeka res ženska, ki ima veselje do zabave in kratkega časa in ki se veseli na družabnost.

Najlepše je, če moremo po delu vzeti toplo kopel in se potem za pol ure vleči v posteljo ali celo zaspati; če to ni mogoče, naj naredi gospodinja tako, kot smo zgoraj zapisali. Ko zopet vstane, si umije obraz, vrat in roke v mrzli tekoči vodi, se nekoliko odrgne z otiračo in se še enkrat malo izmije z obrazno ali kolinsko vodo. Noge si skoplje v topli kopeli, si jih dobro odrgne z otiračo in nato še s kolinsko vodo, zlasti še med prsti. Ze a

Čikaška razstava: Star plug poleg modernega v paviljonu Sears, Roebuck & Co.

tem, da z nogami pravilno ravnamo, smo napravili za splošen počutek izredno mnogo; še enkrat bolje se počutimo, ko pa če imamo skeleče in utrujene noge. Če se nečemo kopati, preden gremo ven, se slečimo in si odrgnimo vse telo z otiračo, to je skoraj tako oživiljujoče kot kopel.

Ce smo nato še lase pravilno spravili v red, tedaj je gospodinja čisto drug človek. In misli si: "Negovanje telesa in mali odmor med delom in družabnostjo je pa res nekaj lepega". Tak odmor bi morala imeti gospodinja vsak dan in ne bi smela tedaj na nič drugega misliti kot na lastni svoj dobri počutek.

Dve ekspediciji

V najbližjih dneh pričakujejo v Halifaxu dve arktični odpravi. Prvo pošilja na pot univerza v Oxfordu in Kr. Britska geografska družba v Londonu. Druga ekspedicijska je pomembna samo po svoji sestavi. Njena člana sta namreč — mož in pes.

Ekspedicijska Francis Pease je gotovo najmanjša v tej seziji. Z njo je bilo tudi najmanj stroškov, kajti zanjo je bilo treba opremiti samo enega človeka in poleg njega enega psa.

Poleg vsega tega pa ni Pease brezpomemben človek, temveč že star in veržiran pustolovec, ki je že nekaj let svojega življenja prebil v arktičnem ozemlju. Pease hoče slediti stopinjam Johna Franklina, preiskati pas zapasom, živeti kakor živijo Eskimi — samo doseči večje uspehe od njih.

Pease je preživel tretjino svojega življenjske dobe v arktičnih pokrajinah. Navadil se je tega sveta kakor drugi človek vsakdanjega kruha in pravi, da mu je ljubše meso morskih psov kakor še tako tečen beefsteak.

Kot čisto mlad fant se je vkrca na ladjo "Discovery" in je z njo križaril po zaledenelih morjih. Potem se je udeležil ekspedicijske ladjice "William Scoresby". Razstreljeval je led z dinamitnimi patronami in pri neki takšni eksploziji je bil tudi sam ranjen. Proglasen je bil za invalida — a niti kot takšen neče umreti doma na postelji.

Pease si je prvotno zamislil svojo sedanjo vožnjo s 15 m dolgim čolnom močne konstrukcije. Tako se je hotel podati v pustolovščino in je računl, da bo uspel že zaradi tega, ker bi bil ta čoln najmanjši od vseh dosedanjih ladij, ki so se upale na takšno potovanje.

Toda čoln bi bil predrag. Pease ni mogel spraviti skupaj dovolj denarja za konstrukcijo, kot si jo je želel. Zato je odinil zdaj na pot z drugim tovaršem in spremljevalcem: s psom. Dva meseca kani ostati pri Eskimih na Greenlandu, ki ga bodo poučili v vseh trikih potrebnega ribolova. Potem poroče svetu za dolga tri leta svoj zбогom! Kanadaka vlada je dala Peasu naradilo, naj si spotoma ogleda teren zaradi letališč. Če najde kaj pripravnega, naj zabeleži v zemljevid, da bodo ameriški letalci lahko preizkusili ondotne kraje tudi v tem pogledu.

Nekako isto nalogo bo imela tudi ekspedicijska oxfordске univerze, ki odpotuje z norveško jadrnico "Signalhorn". Odprava hoče priti v Smithov zaliv, njen pravi cilj pa je Grantland.

Ta ekspedicijska bo poleg izpolnjevanja zemljevidov iskala tudi najdišča premoga, rud, zlata, petroleja in drugega, kar se more najti v arktičnih deželah. In primernih letališč seveda, kajti samo letalo more opraviti v teh krajih pionirsko mislo, ki jo vsi pričakujejo od njega.

Posledice strašne suše, ki je zadevala več ameriških držav. Slika kaže prizor iz Oklahome, kjer je na stotine goveje živine poginilo vsled pomanjkanja vode.

Emile Zola:

GERMINAL

POSLOVENIL ALFONZ GSPAN

Pri vsem tem pa je bila Maheujeva hiša polna ljudi, ki so prihajali in odhajali. Stefan je tu kot tajnik delil tistih tri tisoč frankov iz pomožne blagajne revnim družinam; potem pa je od raznih strani dospelo še nekaj sto frankov kot prispevek ali kot miloščina. Toda zdaj so bili vsi viri izčrpani, rudarji niso imeli več denarja, da bi vzdržali stavko, in pojavila se je preteča lakota.

Maigrat, ki je bil sprva obljubil, da bo dajal štirinajst dni na up, si je čez teden dni spet premislil in prenehal dobavljati živež. Navodila je dobival po navadi od rudniške družbe; morda je hotela le-ta sestrdati ljudi in s tem takoj končati stavko. Sicer je ravnal kakor muhast nasilnež in dajal ali pa odrekal kruh po tem, kakršen je bil pač obraz dekleta, ki so ga starši poslali po hrano; predvsem pa je ves jezen zapiral vrata Maheujki, hoteč se maščevati, ker ni dobil Katarine. Da je bila mizerija čim večja, so se prav hudo zmrzovali ter so ženske gledale, kako se jim krči zaloga premoaga; mučila jih je misel, da ga ne bodo več dobile od rudnika, dokler ne pojdejo ljudje na delo. Torej ni bilo še dovolj, da poginjajo od gladu, marveč poginejo naj tudi od mraza.

Pri Maheujevih je že vsega primanjkovalo. Levaque-dvi so že imeli kaj jesti, saj jim je Bouteloup posodil cekin za dvajset frankov. Pierronovi pa so imeli vselej dovolj denarja; a da bi vzbujali videz, da so sestrdati ko drugi, in ker so se bali, da bi jim ne bilo treba posojati, so se zalagali na upanje pri Maigratu, ki bi bil dal Pierronki vso svojo ščacuno, če bi privzdignila krilo. Že od sobote je hodilo več družin spat brez večerje. Toda kljub strašnim dnevom, ki so se pričenjali, se ni slišala niti ena tožba, pač pa so se vsi s treznim pogumom pokorili povelju. Kljub vsemu so kazali brezmejno zaupanje, nekakšno pobožno vero, slepo vdanost vernega ljudstva. Ker so jim obljubili dobro pravice, so bili pripravljeni trpeti, da dosežejo vesoljno srečo. Glad je razpaljal glave, nikoli se jim še ni tesno obzorje bolj široko odpiralo v onstranstvo, nego zdaj, ko so se jim zaradi bede zmedli čuti. Kadar so se jim skalile oči od slabosti, so gledali pred sabo idealno mesto svojih sanj, a v tem trenutku blizko in skoraj resnično, kjer preživlja ljudstvo bratov svoj zlati vek skupnega dela in jela. Nič jim ni moglo omajati prepričanja, da ga bodo naposled vendarle dosegli. Blagajna je bila izčrpana, družba ni popustila, vsak dan je bil položaj slabši in slabši, oni pa so upali in z nasmehom kazali, da prezirajo dejstva. Če se jim bo zemlja sesula pod nogami, jih bo rešil čudež. Ta vera je nadomeščala kruh in grela želodce. Ko so Maheujevi in drugi vse prekmalu prebavili svojo vodeno čisto juho, jih je obšla po polni omotica, ekstaza boljsega življenja, v kateri so se mučeniki nekoč metali pred divje zveri.

Odselej je bil Stefan neoporečni vodja. Pri večernih pogovorih je izrekal prerokovanja, kolikor ga je usposobil štivo, in razpravljal je o vseh vprašanjih. Cele noči je prebil s čitanjem, dobival je zmerom več pisem; naročil si je celo "Maščevalca", belgijski socialistični list, in ta dnevnik, ki je prvi prihajal v kolonijo, mu je pridobil med tovariši izreden ugled. Njegova popularnost je rasla in ga dan na dan bolj razpaljala. Na vse strani dopisovati, razpravljati o delavski usodi na vse štiri vetrove v provinci, dajati nasvete voreuxjskim rudarjem, zlasti pa postati središče, čutili, kako se svet suče krog njega, vse to je neprestano podpihovalo ničemurnost nekdanjega strojnika in zdaj kopača z umazanimi in črnimi rokami. Povzpela se je za stopnico višje, se pridružila tistemu sovraženemu meščanstvu in užival duševno in telesno zadovoljenje, ki se ga sam ni zavedal. Samo eno

neugodje mu je ostalo, zavest svoje nedostadne izobrazbe, zaradi katere je bil v zadregi in boječ, takoj ko je stal pred gospodom v salonski suknji. Četudi se je izobraževal dalje in požiral vse od kraja, je zaradi pomanjkanja metode zelo počasi sprejemal vase in se mu je tako zmedlo, da je naposled vedel reči, ki jih ni razumel. Zato se je zgodilo, da ga je, kadar je trezno premišljeval, vznemirjalo njegovo poslanstvo in se je bal, da on ni tisti človek, ki ga pričakujejo. Morda bi bil moral najeti odvetnika, učenjaka, ki zna govoriti in ukrepati, da ne bi spravljal v nevarnost tovarišev. Toda to se mu je uprlo in ga je spet uravnovesilo. Ne, ne, nič odvetnika! Vsi so kanaliže, ki izkoriščajo svoje znanje, da se rede od ljudstva! Naj se zasukne tako ali tako, delavci naj sami urejajo svoje zadeve med sabo. In spet ga je zazibal sen o prijudnem vodji: pod nogami Montsou, v daljnem mraku Pariz, kdo ve? Morda bo nekoč poslanec na tribuni v bogati dvorani; in že se je gledal, kako grmi na buržuje v prvem govoru, ki ga je delavec kdaj govoril v parlamentu.

Že nekaj dni je bil Stefan ves zbezan. Pluchart mu je pisal pismo za pismom in se mu je ponujal, da pride v Montsou, podžgati vneto stavkujočih. Treba je bilo organizirati tajen sestanek, ki bi mu predsedoval strojnik; namen tega načrta pa je bil, da bi izkoristil stavko in pridobil rudarje za Internacionalo, ki ji dotlej niso zaupali. Stefan se je bal nemirov, a kljub temu bi rad povabil Plucharta, če bi mu ne bil Rasseleur strahovito oporekal tega vmešavanja. Kljub svoji moči je moral mladenič računati s krečmarjem, čigar zasluge so bile starejše in ki je imel med svojimi gosti verne pristaše. Tako je pač še dalje okleval in ni vedel, kaj naj mu odgovori.

Prav v ponedeljek je prispelo krog štirih novo pismo iz Lille-a, ko je bil Stefan sam z Maheujko v spodnji izbi. Maheu, ves pobit od breždelnosti, je šel lovit ribe: če bi mu bila sreča mila in bi ujel kako lepo ribo pod jezero v prekopu, bi jo prodal ter kupil kruha. Stari Bonnemot in mali Jeanlin sta šla ven preiskušati svoje popravljene noge; a otroci so šli z Alziro, ki je po cele ure prebila na nasipu ter nabirala odpadke premoga. Maheujka je sedela razpeta kraj bornega ognja, na katerega se niso upali več naložiti; ena dojka ji je visela iz životnika do trebuha, in dojila je Estelo.

Ko je mladenič spet zganil pismo, ga je vprašala:

— Ali so dobre novice? Mar nam bodo poslali kaj denarja?

S kretinjo je odgovoril, da ne, in Maheujka je nadaljevala:

— Ta teden pa res ne vem, kaj bomo počeli... Na vse zadnje se bomo vendar kako pretolkli. Kaj ni res, da je človek, če ima pravico na svoji strani, pogumen, zmerom bolj je močan.

Zdaj je bila, kakopak, za stavko. Bolje bi bilo prisiliti družbo, da bi ravnala pošteno, in ne pustiti dela. A ker so ga že pustili, se ga ne smejo spet lotiti, preden ne dosežejo svojega. V tem pogledu je bila odločna in neodklenljiva. Rajši poginoti, kakor bi se zdelo, da so ravnali napak, če pa imajo prav!

— Oh, je vzklil Stefan, da bi vsaj izbruhnila kaka poštena kolera, ki bi nas odrešila teh družbenih izkoriščevalcev!

— Ne, ne, je dejala Maheujka, človek ne sme nikomur želeči smrti. To nam ne bi nič koristilo, prišli bi pa drugi. Jaz bi hotela samo to, da bi le-one srečala pamet, in to pričakujem, ker so povsod pošteni ljudje... Saj veste, da jaz nikakor nisem za vašo politiko.

(Dalje prihodnjik.)

R. Auerhölmer:

Prosto popoldne gospoda Duxa

(Nadaljevanje in konec.)

"Krasen dan!" je dejala dama, vesela, da je našla nekoga, s katerim lahko kramlja. Pohlepnost se je pretegovala kakor mačica.

Dux je vprašal, kaj je izgubila v Moedlingu. Obisk? Sestanek? Ne, je dejala, kaj takega ji je nepoznano, samo na izprehod namerava, zdravnik ji je priporočal, ker je slabokrvna.

"Meni tudi!" se je šalil Dux. "Samo meni je predpisal Laxenburg. Ali ne bi tudi vi šli v Laxenburg...?"

"Vendar ne bom z vami hodila na izprehod," ga je vzvišeno zavrnila. "Saj vas niti ne poznam."

Dux se je predstavil. Imenoval je svoje ime in pristavil: bančni uradnik, kot bi bil to kak plemenitaški pridevek.

"V kateri banki?" je povprašala radovedno.

Dux ji je imenoval poslopje. "Ampak, potem ste vendar znanec gospoda Kettnerja!" je vzklila. Gotovo, to je bil.

Ker jo je to dejstvo toliko razveselilo, jo je vprašal, ako ni

morebiti nevesta gospoda Kettnerja. A tu je slabo naletel. "Kaj si ne drzneš!" ga je ugaljeno zavrnila kot bi bilo to, že kaj grešnega.

"Moedling! Na Laxenburg prestopiti!" je klical prevodnik. Dux je ponovil svoj predlog.

"Radi mene", je dejala slednjica. "A samo vsled tega, ker ste prijatelj gospoda Kettnerja!"

...

Kake četrte ure se je Dux sprehajal po krasnem parku z docela tujo damo, v prijateljskem razgovoru, kot bi bila to njegova ljubljanka. Dux je posedoval obojuno dunajsko sposobnost, v najvišji meri, priljubiti se komu — in dama jo je posedovala prav tako. Izborna sta se razumela.

Povprašal jo je, kako je njeno krstno ime, nagovarjanje z gospodično je tako dolgočasno. Zahitevala je, naj ugane. Nato je Dux prodrljivo pogledal, z brezobzirnim poizvedovalnim pogledom, vsled katerega je morala mladenka zardeti. Potem je polagoma, pri tem pretehtaval besede, odgovoril: "Za Marijo ste prelepo opravljili, za Matildo ste preljubki. Dora pa bi vam prav lepo pristojala."

"Uganili!" se je veselila. "A na kak način ste to dognali?"

Dux je napravil premeten o-

braz: "Vaš robček je zaznamovan s črko D. To sem opazil že v vlaku."

"Neverjetno," je dejala. "A tak človek ste?"

Gotovo, tak človek je bil. Zadovoljno je stopal kraj svoje lepote. Staro drevje in mlado zelenje, njegovo staro srce in ta mladenka, katere sveži smeh je šelestal v njegovem spominu kakor pomladni vetrič v ovnelem listju — to iz prošlosti in sedanjosti prepojeno razpoloženje ga je navdajalo z razmišljeno veselostjo, ki je sreča zrelejših let.

Stopal je poleg Dore in pri tem mislil na Elo, Belo, na Uli in še na mnoga druga imena. Sedaj je korakal isto pot ob strani neke Dore; in kar je bilo divno, neke Dore, katere se ga ni prav nič tikała, ki ni bila njegova ljubica in nikdar ne bo, od katere ničesar ne zahteva in prav tako tudi ona ne; ki ni prav nič drugega kot lepa in ima rdeče ustne, se melodično smeje in prijetno kramlja. In Dux je mislil, da je pravilno le to: Dorin tip. Ja seveda, najde se ga pa šele tedaj, ko je že prepozno...

Prispela sta do ribnika, kateri se je svetil v soncu kakor brušena kovinska plošča. Dux je predlagal, naj vstopita v enega izmed novoprepleskanih čolnov ter odveslata. A Dora tega ni

Evropa že spet rožlja! Na sliki je videti avstrijske fašistične vojake, ki so priprava leta 1914, da spet dajo "vse za vero, dom in fašizem."

hotela. Dejala je: "Lahko bi me videli." Dux pa nikakor ni povprašal: "Kdo? Dama sploh ni rad stavljal nepotrebnih vprašanj. In vrhu tega, ni ga zanimalo. Veselil se je, da ima Doro in se ne bi žalostil, ako ga zapusti. Ničesar drugega ni hotel kot da jo sme gledati nekaj časa. In zopet si je mislil, le tako je pravilno. Kadar pa od žena zahtevamo več, bomo ogoljufani."

Stopala sta ob obrežju ribnika, na desni vodna gladina, na levi večerna zarja, ki se je za drevjem kakor karminovo-rdeča zavesa spuščala navzdol. Dora se je veselila kakor otrok nad starim drevjem, nad rdečo zaveso, vonjem vode in kriki labodov. Labodi so jo še posebno veselili. Metala jim je koščke lesa in jih s tisoči zvijačami vabila na breg. Dux je sedel na klopi in užival nad ljubko podobo: mladenka in labodi. Vrnila se je k njemu, za trenutek sedla k njemu na klop in se vsa srečna smehljala. In prijel je njeno roko ter jo prijateljsko pobožal, nekoliko očetovsko, kakor božajo starejši samci ročice svojih ljubkih nečakinj. Potem pa je izpustil njeno roko in veselo izrekel: "Ali ni čarobno to popoldne?"

Predno je Dora še lahko odgovorila, je stal pred njima mladenič, nek enoletni prostovolec. Kakor bi se dvignil iz kake globeli je stal sedaj tu. Dora je kriknila, bil je krik zasačenih žena in labodi so se razkropili, enoletni prostovolec pa je pomaknil svojo spodnjo čeljust naprej kakor kak mlad častnik, ki namerava izvesti kaj viteškega.

"Gospod, vaše ime!" je zalajal.

Duxu je bilo kakor človeku v topli kopeli, ki nevede zaide pod mrzlo prho. A kljub temu ga to ni spravilo iz ravnotežja. Vstal je in rekel: "Nimam vas čast poznati, gospod," in po pogledu na čin je še pristavil, "gospod korporal."

"Plemeniti Breitenstein!" je dejal prostovolec.

"In če prav," je odvrnil Dux. Hotel je oditi. A oni ga je zgrabil za roko: "Zadoščenje mi morate dati!" je tulil.

"Izpustite!" je dejal Dux.

"Vašo posetnico!" je kričal vojak. In ker mu je Dux ni takoj ponudil, je vedno in vedno kričal: "Vašo posetnico!"

Sedaj se je pričel razgrevati tudi Dux. "Ne tulite vendar kakor divji osel!" je dejal.

Samo še ta osrečujoča beseda je manjkala. Roka enoletnega prostovoljca je prišla ročaja sablje, Dora je vreseče skočila vmes, a Duxa se je takoj zepet polotila dobra volja.

"Vaš žepni nožič kar lahko pustite v portmoneju," je dejal. "Tu je moja posetnica in prosim za vašo."

Med tem ko je koristinja Dora, ki ji je bilo resnično Pavla ime, svojemu ljubljencu prisegala, da ji je zdravnik predpisal vse to, ker je slabokrvna, — se je Dux nejevoljen odpravil iz parka. Besedi "divji osel" in "žepni nožič" sta kričala po viteškem zadoščenju. In kakor se je vse to dogodilo, sedaj niti ni imel pravice, da sam voli vrsto orožja. A to je bila še malenkost. Najbolj ga je jezilo, da se je tako nedolžno zepletel v vso zadevo. Mnogo je grešil v svojem življenju, s poročenimi, z nevestami, z izvoljenkami drugih. A dvo-

boja še ni doživel. Izvil se je iz

najnevarnejših položajev in nida se bo moral dvobojevati česar se mu ni pripetilo. In vsled mladenke, ki ji je ime Dora in ima rdeče ustne, o kateri ničesar ne ve, ki se ga prav nič ne tiče, s katero se je pol ure razgovarjal in pri tem ni imel nikakih skritih želja. Samo enkrat si ni ničesar pozelel in vsled tega se mora dvobojevati.

Razjarjen se je odpeljal proti domu. Mimo njega je defilirala pomlad, a sedaj je ni videl. Ko je prispel tja, mu je služkinja sporočila, da ga je iskala neka dama.

"Katera?" je vprašal gospod Dux.

"Ravno tista..."

POSREČEN SKOK IZ VIŠINE 8100 METROV

Kaj pripoveduje ruski pilot Evdokimov

Ruski pilot Evdokimov je skočil iz letala v višini 8100 m in je v 142 sekundah srečno dosegel zemljo.

Na ta skok se je pilot pripravil letos od marca. Pri odskoku iz aeroplana se je poslužil tudi aparata za kisik, ki se je prav dobro izkazal. Ko je letalo doseglo višino 8100 m, je letalec napravil nekaj krogov. Dvoosedalni aeroplan, v katerem je čakal Evdokimov na izvršitev svojega poskusa, je bil namreč obdan od oblakov. Ko sta se pilota dvignila, je bilo lepo vreme, ki pa se je mahoma spremenilo na slabše.

Ko je Evdokimov skočil proti zemlji, ga je močan zračni val obrnil, da je padal z glavo proti zemlji. V tem položaju je ostal do višine 3000 m. Prvih 400 m padanja, pripoveduje Evdokimov, sem se vrtel z neznansko brzino okoli samega sebe. Prvo plást oblakov je predrl v višini 5500 m nad zemljo. Potem je letel nekaj časa skozi prazen prostor, v višini 4000 m je prišel zopet med oblake ter je letel 500 metrov skozi megleno morje v globočino.

Pogled navzdol pa sta mu močno ovirala maska za kisik in naočniki, zato je oboje strgal z

sebe.

Pogled navzdol pa sta mu močno ovirala maska za kisik in naočniki, zato je oboje strgal z

sebe.

Pogled navzdol pa sta mu močno ovirala maska za kisik in naočniki, zato je oboje strgal z

sebe.

Pogled navzdol pa sta mu močno ovirala maska za kisik in naočniki, zato je oboje strgal z

sebe.

Pogled navzdol pa sta mu močno ovirala maska za kisik in naočniki, zato je oboje strgal z

sebe.

Pogled navzdol pa sta mu močno ovirala maska za kisik in naočniki, zato je oboje strgal z

sebe.

Pogled navzdol pa sta mu močno ovirala maska za kisik in naočniki, zato je oboje strgal z

sebe.

Pogled navzdol pa sta mu močno ovirala maska za kisik in naočniki, zato je oboje strgal z

sebe.

Pogled navzdol pa sta mu močno ovirala maska za kisik in naočniki, zato je oboje strgal z

sebe.

Pogled navzdol pa sta mu močno ovirala maska za kisik in naočniki, zato je oboje strgal z

sebe.

Pogled navzdol pa sta mu močno ovirala maska za kisik in naočniki, zato je oboje strgal z

sebe.

obraz. Šele 700 m je priletel iz oblakov. Kakor je sam pripovedoval, čas padanja iznad svojimi živci, bilo to zgodilo, bi zemljo mrtev. 142 tem, ko je zapustil pri padalu. Potegnil in mehanizem se je sprožil in Evdokimov srečno na neko nji stanku se je čutil popolnoma svežega, mo eno željo, da bi Ta želja je bila seve polnjena.

NA PRODA

Proda se farma, ki mleko nadrobno in imatelo. Obsega 155 akšuma. Stala meri 40x tiran tlak, mlekarne, pvanje steklenic, 6 sobna 2 konja. Ford traktor, mlekarne in vse potrebne orodje in stroji se bodo koji je plačati le \$1000, druge farne.

SQUARE DEAL FAR

143 Main Street, On

Ako namerava

Jugosla

točaj putuje z vso ud

Havra z orjaskim Fr

ekspresnim par

"ILE DE FR

18. avgusta—8.

29. septem

"PAR

30. avgusta—18.

Hitra vožnja. Izvr

Krasno kabine tretje

ali štiri osebe. Izvr

čudna kuhinja. Vno se

pri vanki jedi. Vaso

z Vami do cilja.

Za nadaljnja pojasnila

pišite na:

LEO ZAKR

General Travel 8

302 East 72nd

New York

SLOVENIC PUBLI

Travel 18

216 West 15th

New York

French

TISKARNA S.N.

SPREJEMA VSA

v tiskarsko obrt spadajoča

Tiska vabila za veselice in shode, vizitnice, knjige, koledarje, letake itd. v slovenskem, slovaškem, češkem, nemškem, angleškem jeziku

VOĐSTVO TISKARNE APELIRA NA S.N.P.J., DA TISKOVINE NAROČI V SVOJI TISKARNI

Vsa pojasnila daje vodstvo tiskarne. Cene zmerne, unijako delo prve vrste

Pišite po informacije na naslov:

S.N.P.J. PRINTE

2657-59 SO. LAWNDALE AVENUE

Telefon Rockwell 4904

CHICAGO, ILL.

Tam se dobe na željo tudi vse ustrezne pojave